

Zomertaling en Steltkluut in de Ezumakeeg (mei 2000)

foto: Oane Tol

'DE SKIERTJILLING KREAKET WER'

Keert de Zomertaling weer terug in de boerensloot?

Veel van onze weidevogels lijken niet ongevoelig voor invasie-achtige perikelen. De afgelopen jaren kenden we piekjaren van de Kwartel en de Kwartelkoning. Ook een weidevogel als het Paapje kan in Fryslân in sommige jaren veel talrijker zijn dan in andere jaren. Vaak staan deze invasies onder invloed van situaties in overwinteringsgebieden, weerpatronen, de situatie in belangrijke broedgebieden buiten onze landsgrenzen of tijdelijk gunstige omstandigheden in onze graslanden. Het tekent de hoge mate waarin weidevogels snel en rigoureuus kunnen reageren op veranderingen in landschap, weer en voedselaanbod.

In 1998 maakte het Weidevogelmeetnet Friesland melding van een opvallend hoger aantal Zomertalingen in de Friese weiden. De soort, die door de drastische ontwikkelingen in de landbouw op de Rode lijst van bedreigde en kwetsbare soorten terecht is gekomen, kenden we bijna alleen nog als broedvogel van weidevogelreservaten. In 1998 dook de 'Skiertjilling' ook op in de reguliere landbouwgebieden en lijkt die trend nu voort te zetten. Veel vogelwachten maken weer melding van broedparen in hun wachtgebieden en ook in verschillende weidevogelreservaten liggen de aantallen broedparen weer wat hoger. Wellicht dat één en ander samenhangt met natte, zachte winters, waardoor sommige gebieden plotseling weer even voldoen aan de eisen van de Zomertaling.

De Zomertaling is de enige in Nederland broedende eend, waarvan vrijwel de gehele Europese populatie overwintert in tropisch West-Afrika. De ontwikkelingen daar kunnen dus van grote invloed zijn op de Europese broedpopulatie. Europese vogelonderzoekers, op expeditie in de Afrikaanse overwinteringsgebieden, tellen in de delta van de Niger de laatste jaren dan ook weer grotere aantallen Zomertalingen.

Het lijken gunstige voortekenen voor een soort die met name in de jaren '70 en '80 sterk is achteruit gegaan. Zo is de soort sinds de jaren '70 met 90% afgenomen. Vooral in West- en Centraal-Europa is de soort afgenomen (Nederland, Frankrijk, Duitsland, Polen, Tsjechië, Denemarken e.a.), terwijl de stand van de soort in landen als Finland, Wit-Rusland, Italië en Hongarije nog tamelijk stabiel is en in Noorwegen tot voor kort nog toenam.

Mogelijk is het lichte herstel tijdelijk, mogelijk neemt de populatie structureel toe. Vraag blijft dan of de soort opportunistisch genoeg is om de hedendaagse graslanden weer te koloniseren of dat dit ook bij de Zomertaling de beperkende factor in aantallen en verspreiding zal zijn.

Redactie